

NOTAT

10. november 2005

Vores reference:

Sag 200509486

Politisk Juridisk Center

Høringsnotat vedrørende forslag til lov om overtagelse af brugsretten til danske skibe (L 53)

1. Sammenfatning

Lovforslaget opdaterer den gældende lov om skibsfartsnævn fra 1952. Lovforslaget er i overensstemmelse med regeringens mål om at bidrage til den internationale sikkerhed og stabilitet, samt at øge evnen til krisestyring, både civilt og militært. Endvidere opfylder lovforslaget de forpligtelser til planlægning for søtransport i krigs- og krisesituationer, der fremgår af beredskabslovens § 24.

Lovforslaget bemyndiger staten til at overtage brugsretten til danske skibe, hvor Danmark er i krig eller i krigslignende tilstand, herunder udsat for omfattende terrorvirksomhed, eller en omfattende katastrofe rammer Danmark. Endvidere udvides den hidtidige ordning til også at omfatte krig, krigslignende tilfælde og omfattende katastrofer i udlandet, når det er nødvendigt af hensyn til Danmarks internationale forpligtelser.

Den gældende lov refererer til beslutninger i NATO-organer, der ikke længere eksisterer, som følge af de senere års ændringer i NATO's civile skibsfartsplanlægning. Der er derfor i lovforslaget fastlagt en ny beslutningsstruktur. Det foreslås, at loven kun kan bringes i anvendelse efter en regeringsbeslutning, og at det er staten, der bemyndiges til at overtage brugsretten til danske skibe. Skibsfartsnævnet, der tidligere traf beslutning om overtagelse, er opretholdt. Nævnet har såvel en rådgivende som en udførende rolle i forbindelse med udnyttelse af de overtagne skibe. Rederierhvervet er repræsenteret i nævnet.

Uanset at hjemlen i den eksisterende lov til at overtage brugsretten til skibe aldrig har været bragt i anvendelse, skønnes det fortsat nødvendigt i ovennævnte situationer at sikre en adgang til at overtage danske skibe, når det normale skibsfartsmarked ikke kan opfylde det pågældende søtransportbehov. Overtagelsen af brugsretten sker mod erstatning, der som hidtil afholdes af de fragttægtter, der indkommer fra de myndigheder m.v., som de overtagne skibe skal sejle for.

SØFARTSSTYRELSEN

Vermundsgade 38 C
2100 København Ø

Tlf. 39 17 44 00

Fax 39 17 44 01

CVR-nr. 29 83 16 10

EAN-nr. 5798000023000

sfs@dma.dk

www.sofartsstyrelsen.dk

ØKONOMI- OG

ERHVERVSMINISTERIET

2. Høringsvarene og kommentarer hertil

Lovforslaget har været i høring hos Beredskabsstyrelsen, Bilfærgernes Rederiforening, Danmarks Rederiforening, Fagligt Fælles Forbund, Finansministeriet, Forsvarsministeriet, Justitsministeriet, Maskinmestrenes Forening, Metal Søfart, Radiotelegrafistforeningen af 1917, Rederiforeningen af 1895, Rederiforeningen for mindre Skibe, Rigsrevisionen, Skibsfartsnævnet, Statsministeriet, Søfartens Ledere – Dansk Navigatørforening, Sømændenes Forbund, Transport og Energiministeriet og Udenrigsministeriet.

Bortset fra de lovtekniske bemærkninger fra Justitsministeriet, har alene Danmarks Rederiforening kommenteret på forslaget. Foreningen er generelt positiv over for forslaget, men har herudover et par tekniske kommentarer.

2.1. Eksisterende panterettigheder

Rederiforeningen oplyser, at den foreslåede bestemmelse om, at eksisterende panterettigheder ikke forfalder som følge af overtagelsen, kan være problematisk ikke mindst i forhold til udenlandske panthavere, idet der i udenlandske pantebreve kan findes bestemmelser, hvorefter en overtagelse af brugsretten vil udløse krav om indfrielse af pantet, og der ikke er en garanti for, at udenlandsk ret vil respektere den danske lovgivning.

Kommentar

Det kan ikke afvises, at den rejste problemstilling kan forekomme. Det findes derfor mest hensigtsmæssigt at erstatte den foreslåede bestemmelse med den gældende bestemmelse. Dette betyder, at staten kan indtræde som kreditor i pantebreve på samme vilkår som hidtil gældende, hvis en overtagelse af brugsretten medfører, at eksisterende panterettigheder forfalder. En sådan ordning imødekommer Rederiforeningens bekymring og udelukker tvivl om, at staten vil sikre fuld erstatning for de lidte tab.

2.2. Forsikring

Rederiforeningen finder, at bestemmelsen om forsikringsdækning bør præciseres for at dække dels situationer, hvor rederen ikke kan tegne forsikring på sædvanlige vilkår, dels situationer, hvor der ønskes en særlig dækning, fx for skader, der hidrører fra atomeksplosioner.

Kommentar

Den foreslåede bestemmelse afspejler de gældende ordninger. Efter drøftelser med Rederiforeningen er der foretaget mindre tilpasninger i lovteksten og bemærkningerne hertil. Med hensyn til spørgsmålet om, at der kan være særlige situationer, hvor forsikringsdækning ikke kan opnås, fx for skader, der hidrører fra atomeksplosioner, bemærkes, at atomeksplosioner normalt ikke dækkes af skibets sædvanlige forsikring. Hvorvidt der i særlige situationer skal ske forsikring heraf, fx fordi risikoen er forøget, må bero på en konkret vurdering. De foretagne præciseringer åbner mulighed herfor.

2.3. Erstatning

Rederiforeningen har endelig foreslået en mindre præcisering af erstatningsbestemmelsen, idet man ikke finder, at afgørelsen heraf, når det ikke drejer sig om fragtrater, skal tillægges Skibsfartsnævnet.

Kommentar

Dette ønske er ikke imødekommet. Skibsfartsnævnet er efter lovforslaget i forvejen tillagt særlige beføjelser som følge af sit kendskab til skibsfartsforhold. Det findes derfor rimeligt, at nævnet, hvor erhvervet selv er repræsenteret, også skal vurdere, hvorvidt det pågældende tab burde erstattes. Hermed får staten netop mulighed for at udnytte nævnets særlige ekspertise. Under alle omstændigheder henhører den endelige afgørelse under domstolene.

Herudover er lovforslaget i forhold til høringsudgaven ændret på baggrund af mere tekniske bemærkninger fra Justitsministeriet.